

de gedachte van wereldwijde medemenselijkheid en van alternatief engagement.

Wat hebben de 'kleine luyden' met de Derde Wereld te maken? Eind 1982 besteedt het dagblad *Trouw* uitvoerig aandacht aan ontwikkelingsprojecten van de vU in Botswana, Lesotho en Swaziland. De journalist Nico Kussendrager schrijft daarover een serie van zes artikelen; het eerste verschijnt op 9 oktober, onder de kop: 'De vU is er ook voor Afrika's kleine luyden'. Welke doelgroep zou met deze titel zijn aangeduid? 13

De 'kleine luyden' vormen de traditionele achterban van de vU, vanaf de oprichting van de universiteit in 1880 door dr. Abraham Kuyper. Het zijn de mensen die de vU-busjes met hun dubbeltjes vullen in de tijd dat er nog geen overheidssubsidie voor een bijzondere universiteit was. De term wordt ook gebruikt om het gewone kiezersvolk aan te duiden van de Anti-Revolutionaire Partij (ARP), de partij die (eveneens) is opgericht door Abraham Kuyper, 'de Geweldige'. Deze groep, bestaande uit gereformeerde middenstanders, kleine zelfstandigen, boeren en werklieden, kon zich in de jaren 1880 tot 1940 tot een succesvolle emancipatiebeweging ontwikkelen. Kortom, de kleine luyden zijn de mensen uit de orthodox-protestantse zuil, voornamelijk gereformeerden, die vooral steun geven aan en kiezen voor het dagblad *De Standaard* – later het dagblad *Trouw*, de ARP en de Vrije Universiteit. De aanduiding van 'kleine luyden' als doelgroep van de vU in Afrika, geeft vermoedelijk aan dat de vU-projecten in Afrika zich niet richten op een elite, maar nieuwe kansen willen bieden voor mensen die achtergesteld zijn.

In de jaren zestig beginnen in Nederland de scherpe afscheidingen tussen de zuilen af te brokkelen, en de vraag naar hun identiteit komt dan geprononceerd naar voren. Een dergelijk proces doet zich ook voor aan de Vrije Universiteit. Immers, rond die tijd begint de vU als oorspronkelijk gereformeerde zuilorganisatie van karakter te veranderen en zich te verbreden tot een meer oecumenisch-christelijke instelling. Maar, heeft de doelstelling van de universiteit ook een rol gespeeld bij de aandacht voor de Derde Wereld? Heeft het proces van ontzuiling voor de vU een soortgelijk gevolg gehad als in meer algemene zin door Malcontent en Nekkers in het voorgaande is aangeduid? Met andere woorden, heeft de ontzuiling van de vU er ook toe geleid, dat de Derde Wereld als aandachtsveld is aangegrepen om de christelijke identiteit nader te profileren?